КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 123 (8863). • 21 июнь, 1986 йил • ШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА МУРОЖААТНОМАСИГА АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАЙЛИК

ҲАР БИР БУЮРТМА КЎНГИЛДАГИДЕК БАЖАРИЛСИН

КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленумидаги докладнинг ҳаққоний, ошкора руҳи, мамлакатдаги ишлар аҳволининг чуқур, илмий жиҳатдан пухта таҳлил этилганлиги ҳар бир коммунистга, ҳар бир меҳнаткашга мамлакатимиз социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришда ўз вазифаларини яна ҳам аниқроқ белгилаб олишга ёрдам беради.

Биз Т-4 маркадаги трактор двигателларини, насос станцияларини капитал ремонтдан чиқарамиз. 40 тонналик гидравлика пресслари ва канон ўрадиган комбайнлар ишлаб чиқармиз. Корхонанинг кенг кўламда ихтисослашганлиги юксак профессионал тайёргарликни ишни тезда қайта қуриш ўқувини талаб этади.

Беш йилликнинг тўнғич йилида коллектив зиммасида масъулиятли вазифалар турибди: 9 минг двигателни ремонт қилиб беришимиз, насос деталларини тиклаб 2 миллион сўмлик иш бажаришимиз, 4220 та тресс тайёрлашимиз керак. Планни сўзсиз бажарамиз, бунга шак-шубҳа йўқ. Заводимизда мустаҳкам меҳнат коллективи таркиб топган, у ўзининг яхши анъаналарига эга.

Бугун бизни ташвишга солиб турган масалалар орасида олдинга қараб ҳаракат қилишимизга ҳалақит бераётганлар, ишлаб чиқариш самарадорлигини камайтираётган чигалликлар бор.

Заводимизда машина ва механизмлар икки хил вариантда — экспорт учун алоҳида ва ички бозор учун алоҳида тайёрланмоқда. Бу икки вариант бир-биридан анча фарқ қилади. Ишга ана шундай ёндашув билан энди биз муроса қила олмаймиз. Корхонамизда тайёрланган ҳар бир деталь, ҳар бир машина ва пресс энг юксак талабларга жавоб бериши шарт, деб ҳисоблайман. Заводимиздаги ҳамма коммунистларнинг фикри ана шундай. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми якунлари юзасидан ўтказиладиган партия йиғилишида сифат масаласига алоҳида эътибор берилади. Ҳозир биз топширилган иш участкаси учун ҳар бир коммунистнинг масъулиятини оширишга қаратилган тадбирлар комплексини ишлаб чиқмоқдамиз.

А. ОЛИМБЕКОВ,
Тошкентдаги тажриба-ремонт-механика заводи партия ташкилотининг секретари.

ЎЗ ҲИССАМНИ ҚЎШАМАН

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномаси мени ниҳоятда таъсирлантириб юборди. Айниқса, Мурожаатномадаги **«ҳозир ҳар бир кишидан талаб қилинадиган нарса шуки, умум бахт саодати йўлида ҳалол меҳнат қилиш, ташаббус кўрсатиш, топширилган ишга масъулият билан ёндошиш, давлат манфаатлари ҳақида омилкорлик билан ғамхўрлик қилиш лозим»** деган сўзларни ўқир эканман, хўш бу борада қандай иш қилмоқдамиз, яна қандай имкониятларимиз бор, деган саволларга жавоб ахтардим.

Хўжаликда транспорт тракторини бошқараётганимга ҳали кўп бўлгани йўқ. Машинам эса анча эски. Аммо уни колхознинг тажрибали механиклари, механизаторлари ёрдамида пухта созлаб олганман. Мен тракторимнинг умрини узайтириш, ундан унумли фойдаланиб, ёнилғи-мойлаш материалларини тежашга, топширилган вазифани ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилмоқдаман.

Бу йил хўжалигимизда давлатга 9600 тонна сабзавот, 1600 тонна картошка топширишга аҳд қилинган. Айни пайтда далаларда пишиб етилган маҳсулотларни пешма-пеш савдо шохобчаларига чиқариб бермоқдамиз. Албатта, ана шу маҳсулотни етиштириш ва уларнинг сифатини бузмай шаҳарликлар дастурхонига етказиб беришга ҳисса қўшаётганлигимдан мамнунман.

З. САИДХОЖИЕВА,
Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхози механизатори.

ОҚҚЎРҒОН районидаги Охунбобоев номли колхознинг Карим Ҳайдаралиев бошчилик қилаётган бригадаси пахтакорлари бу йил 61 гектар ерда деҳқончилик қилишмоқда. Улар ҳосилдорликни гектар бошига 35 центнерга етказишга аҳд қилишган. Айни кунларда коллектив аъзолари ғўза парваришини уюшқоқлик билан олиб боришмоқда. Бригадада биринчи сув бериш якунланмоқда. Суратда: бригада бошлиғи К. Ҳайдаралиев ва далаларга сув қўйиш пайти.

А. Зуфаров фотолари.

ЯГОНА СИЁСИЙ КУН

ЖАДАЛЛАШТИРИШ МАРОМИДА ИШЛАЙЛИК

Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш — ривожланган социализмни янада такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган проблемаларни ҳал этиш калитидир. Жадаллаштириш фан-техника тараққиёти асосида ишлаб чиқаришни ҳар томонлама интенсивлашни, экономиканинг структурасини қайта қуришни, бошқарув формаларини такомиллаштиришни, актив социал сиёсат ўтказишни, социал адолат принципини изчиллик билан қарор топтиришни, социалистик демократияни чуқурлаштиришни, қолоқлик, турғунлик ва консерватизмга — ижтимоий тараққиётимизга тўсқинлик қилаётган ҳамма иллатларга қарши кескин курашишни тақозо этадиган ўсишнинг янги сифатини билдиради.

КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил 16 июнь куни бўлиб ўтган Пленуми КПСС XXVII съезди белгилаб берган шу йўл-йўриқлар асосида СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга мўлжалланган давлат планини конкретлаштирди ҳамда бу планни амалга ошириш муносабати билан партия ташкилотларининг вазифаларини белгилаб берди. 20 июнь куни Ўзбекистонда «Жадаллаштириш беш йиллиги» (КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми якунларига доир) мавзуида ўтказилган Ягона сиёсий кунда мана шулар ҳақида гапирилди. Саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз ва совхозлар, муассасалар ва ўқув юртларининг меҳнат коллективлари ҳузурида, аҳоли истиқомат жойларида сўзга чиққан докладчилар съезд қабул этган ва замоннинг бурилиш характерига мос бўлиб тушадиган қарорларнинг тўғрилигини Пленум яққол тасдиқлаганини уқтириб ўтдилар. «Совет жамияти КПСС XXVII съездидан кейин,— деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Пленумда қилган докладида, —барча соҳаларда — сиёсий, иқтисодий, маънавий соҳаларда ҳаракатга келди. Ижтимоий ривожланиш қудратли жўшқин куч олди, бу эса омманинг сиёсий онглилигини яна ҳам кучайтириб юборди. Съездда ҳукм сурган қатъият, талабчанлик, ҳаққонийлик муҳити барча амалий ишларга сафарбар қилувчи таъсир ўтказмоқда».

Режалар жўшқинлиги амалий ҳаракатлар жўшқинлигига айланмоқда. Халқ хўжалигини ривожлантириш суръатлари оша бошлади. Шу йилнинг беш ойи мобайнида саноатдаги ишлаб чиқаришнинг ўсиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 5,7 процентни ташкил қилди.

Ўзбекистонда ҳам шу ҳол яққол намоён бўлмоқда. Иқтисодий ўсиш суръатларининг барқарорлиги шунинг далилидир. Чунончи, 1986 йилнинг беш ойи мобайнида республикада саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ўсиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 8,2 процентни, меҳнат унумдорлиги эса 6,2 процентни ташкил қилди. Пландан ташқари 262 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Қишлоқ хўжалигида дастлабки ижобий натижаларга эришилди.

Докладчилар жадаллаштириш йўлидан янада муваффақиятлироқ олға силжиш учун нималар ҳалақит бераётганлиги ҳақида аниқ-равшан маълумотлар асосида гапирдилар. Кўпгина корхоналарда ҳали ҳам штурмчиликка барҳам берилгани йўқ. Маҳсулот сифатини яхшилаш сари бурилиш суст амалга оширилмоқда, кўпинча ишлаш ўрнига сафсатабозлик билан шуғулланилмоқда.

Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг партия ишлаб чиққан программасини амалга оширишда ўн иккинчи беш йиллик алоҳида роль ўйнайди, дейишди докладчилар. Халқ хўжалигини ривожлантиришда етмишинчи йилларда ва саксонинчи йилларнинг бошларида вужудга келган салбий тенденцияларни айни ҳозирги пайтда бартараф этиш, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида кескин бурилишни таъминлаш зарур. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, корхоналарни реконструкциялаш — бу вазифани бажаришнинг асосий йўлидир. Ҳозирнинг ўзидаёқ ички резервлардан фойдаланиб, ҳар бир корхонадаги иш даражасини кўтариш мумкин. Ишлаб турган корхоналарни иш билан тўла-тўкис таъминлаш, меҳнат ва технология интизомини мустаҳкамлаш учун курашиш, материаллар ва хом ашёни тежаш режимини кучайтириш, сермеҳнат жараёнларни механизациялаш, республиканинг бутун илмий потенциалидан тўлиқроқ фойдаланиш зарур.

Қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари оби ҳавонинг ноқулай келиши ва сув танқислиги сабабли пайдо бўлган бу йилги мураккаб шароитларда энг яхши хўжаликларнинг деҳқончиликда оби ҳаётни тежайдиган, интенсив технологияларни жорий этиш соҳасидаги тажрибасидан кенг фойдаланишлари, чорва учун ем-хашак тайёрлаш ҳақида доимий ғамхўрлик қилишлари керак.

Совет кишиларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, ичкиликбозликка, меҳнатсиз даромадларга, олға томон қилаётган ҳаракатимизга ҳалақит бераётган бошқа салбий ҳодисаларга қарши курашни кучайтириш соҳасидаги иш партия, совет ва жамоат ташкилотларининг, коллективлар раҳбарларининг диққат марказида туриши керак.

Сиёсий кун қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасини ғоят қизиқиб муҳокама қилдилар. Бу ҳужжат миллион-миллион меҳнатчиларнинг қалбида қизғин акс садо берди, уларнинг юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришиш йўлидаги курашига янги омил бахш этди. Меҳнат коллективлари КПСС билан Совет ҳукуматининг ер юзида тинчликни сақлаш тўғрисидаги, халқ фаровонлигини ошириш ҳақидаги ғамхўрлигига жавобан янада зўр ижодий ғайрат ва самарадорлик билан ишлайдилар, деб ишонч билдирилди. Докладчилар кўпдан-кўп саволларга жавоб қайтардилар.

Ягона сиёсий кунда коллективлар ҳузурида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар, Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг аъзолари, область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, сайлаб қўйилган партия органларининг бошқа аъзолари, совет ва жамоат ташкилотларининг, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари сўзга чиқдилар.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЖАСОРАТ ТЎҒРИСИДАГИ ХОТИРА МУҚАДДАСДИР

Шу июнь кунлари совет кишилари хотирасига яна бундан 45 йил илгари фашистлар Германияси Совет Иттифоқига хиёнаткорона ҳужум қилганлиги оқибатида рўй берган фожиали воқеалар келмоқда.

Улуғ Ватан уруши бошланган куннинг 45 йиллиги арафасида Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида йиғилишлар, митинглар, фашизмга қарши уруш ветеранлари, собиқ партизанлар, меҳнат фронтининг қаҳрамонлари билан учрашувлар бўлмоқда.

19 июнь куни СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг жанговар ва меҳнат шуҳрати музейида ёш тракторсозлар ва оталиқдаги мактаблар ўқувчилари билан кўпгина жанговар орденлар эгаси бўлган уруш ветеранларидан Н. Т. Молдаванов, П. Н. Ларин, А. К. Агафонов ва бошқаларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Қаҳрамонона жангларнинг иштирокчилари унутилмас фронт воқеаларини эсладилар, Ватанимиз шонли ҳимоячиларининг мардлиги ва матонати, ўз жонини фидо этиб, жаҳонни фашизм вабосидан асраб қолган кишиларнинг жасорати ҳақида сўзлаб бердилар.

Меҳнат коллективлари, ўқув юртларида бўлиб ўтган митинглар ва йиғилишларда совет кишиларининг зарбдор меҳнат билан Советлар мамлакати қудратини мустаҳкамлашга, уруш чиқиб кетишига йўл қўймасликка интилаётганликлари ҳақида гапирилди. АҚШ авж олдираётган қуролланиш пойгасини жиловлашга, ядро хавфининг олдини олишга қаратилган янги совет тинчлик ташаббуслари якдиллик билан қўллаб-қувватланаётганлиги бу митинг ва йиғилишларда якдиллик билан изҳор этилди.

Шу кунларда республиканинг маданият саройлари, парклари, кутубхоналарида совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги жасоратига бағишланган кинофильмлар кўрсатиляпти, китобхонлар конференциялари ўтказилмоқда ва шу мавзуда лекциялар ўқилмоқда.

(ЎзТАГ).

Ем-хашак тайёрлашнинг бориши— «Тошкент ҳақиқати» назоратида

БЕДА ЎРИМИ КЕЧИКМОҚДА

БЎСТОНЛИҚ райони озуқакорлари бу йил қишлов учун 47 минг тонна дағал хашак жамғаришлари керак. Ана шунда чорва моллари масъулиятли мавсумдан яхши олиб чиқилади, маҳсулдорлик пасаймайди.

Районда ем-хашак тайёрлашнинг бориши ҳақидаги маълумотга назар ташлаймиз. Умуман бу йил озуқа жамғариш кўпгина хўжаликларда бирмунча жадал боряпти. Район бўйича йиллик планга нисбатан 30 процент миқдорида дағал хашак тайёрланди. Кунлик ўсиш ҳам ўтган йилга нисбатан юқори.

«Новгород» совхози озуқакорлари дағал хашак тайёрлаш планини районда биринчи бўлиб бажардилар. Шу кунгача 1100 тонна хашак ғарамланди. «Бўстонлиқ» совхози, «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозида ҳам озуқа жамғариш уюшқоқлик билан бораяпти. Бу хўжаликларда ҳозиргача йиллик планнинг 45—57 процентн миқдорида хашак тайёрлаб қўйилди.

Лекин маълумотлар райондаги барча хўжаликларда ҳам қишловга пухта тайёргарлик кўрилаётганлигини билдирмаяпти. Масалан, Калинин номли колхозда эндигина йиллик планнинг 14 проценти миқдорида дағал хашак жамғарилди. «Қизил-Ту» колхозида эса бу кўрсаткич 19 процентни ташкил этмоқда. Йирик чорвачилик хўжаликларидан бири «Ленинград» колхозида ҳам бу муҳим ишда сусткашликка йўл қўйилмоқда.

Нега райондаги бир қатор хўжаликларда ем-хашак тайёрлаш суръати кундан-кунга кўтарилиб бораяпти-ю, баъзи колхоз-совхозларда ҳамон ўзгариш бўлмаяпти? Бунинг сабаби аниқ. Текширишлар қолоқ хўжаликларда мавжуд техникадан, ишчи кучларидан самарали фойдаланилмаётганлигини кўрсатмоқда. Масалан, Калинин номли колхозда табиий ўт ўрими сабабсиз равишда кечикиб кетмоқда. Ваҳоланки, ўрим техникаси ҳам, унда меҳнаат қиладиган ишчи кучлари ҳам етарли ажратилган.

Эндиликда талаб фақатгина мўл ем-хашак жамғаришдан иборат эмас. Балки унинг сифатини яхшилаб, кўпроқ самара олишдан иборатдир. Лекин районда бу соҳада ҳали камчиликлар кўп. Ҳамма колхоз-совхозларда ҳам юқори сифатли пичан тайёрланмаяпти. Беда ўрими кечиктириб юборилмоқда. Бу эса соғин сигирлар учун зарур бўлган каротин моддасининг камайиб кетишига олиб келмоқда.

Ем-хашак тайёрлашда қимматли кунлар ўтиб бормоқда. Унинг ҳар дақиқасидан самарали фойдаланиб илғор хўжаликлар тажрибасини кенг қўлланиб ҳамма ерда иш суръатини ошириш керак. Ана шундагина қишловга пухта тайёргарлик кўрилади. Мўл озуқа жамғарилади.

А. ИБРОҲИМОВ.

КИТОБЧА НАШР ЭТИЛДИ

«КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Венгрия Халқ Республикасига визити» китобчаси босмадан чиқди. Унга КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Чепель станоксизлик заводи коллективи билан учрашувида М. С. Горбачев ва ВСИП Бош секретари Я. Кадар сўзлаган нутқлар, бошқа ҳужжатлар ва материаллар киритилди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти босиб чиқарди.

(ТАСС).

ОБЛАСТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ЖУРНАЛИСТЛАР ҲУЗУРИДА

Москва олий партия мактабининг чехословакиялик тингловчилари Тошкентда ўқув практикасида бўлиш вақтида область партия ташкилотининг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик бўйича иш тажрибаси билан танишишни давом эттирмоқдалар. Уларнинг республика пойтахтида бўлишлари программасида оммавий ахборот воситалари иши билан танишиш ҳам бор. Кеча чехословакиялик тингловчилар иккита область газетаси — «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакциялари коллективларининг меҳмони бўлдилар. Журналистлар чехословакиялик дўстларга область газеталари КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларини бажаришда область партия ташкилотига қандай ёрдам бераётганликлари, матбуот сўзи самарадорлигини, газета чиқишлари таъсирчанлигини ошириш учун нималар қилаётганликлари ҳақида гапириб бердилар. Меҳмонлар республика пойтахтида нашр этилаётган асосий газеталар босилаётган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг газета корпусини кўздан кечирдилар.

Кеча чехословакиялик тингловчилар Тошкент область комсомол комитети ходимлари билан учрашуви бўлиб ўтди. Меҳмонлар куннинг иккинчи ярмида Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлдилар.

Суратда: чехословакиялик тингловчилар Тошкент тўқимачилик комбинатида.

ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

Болгария Халқ Республикасининг Хасково округидан келган меҳмонларимиз — округ партия комитети сиёсий маориф уйи кабинети мудири Лилия Николова ҳамда сиёсий ва илмий билимларни тарқатиш бўйича округ жамияти совети раисининг ўринбосари Желязко Делчев қаерда бўлмасинлар, ҳамма жойда уларнинг областимиз меҳнаткашлари билан учрашувлари ёрқин тус олмоқда, тошкентликлар ва хасководиклар ўртасида бундан 20 йил илгари туғилган катта дўстликдан ишончли гувоҳ бўлмоқда. Болгария — Ўзбекистон меҳнаткашларининг ютуқлари ҳақида ахборотларни ўзаро алмашишга ёрдам бермоқда. Улар тажрибали, юксак малакали лекторлар бўлиб, Тошкент областида бўлишларини Болгария Коммунистик партиясининг XIII съезди, мамлакатлари ва ўз округларининг халқ хўжалигининг янги беш йилликда ривожланиши истиқболлари, Болгария Халқ Республикасида социализм қуришнинг ўзига хос хусусиятлари тўғрисида меҳнат коллективлари олдида суҳбатлар ўтказиш учун кенг фойдаланмоқдалар. Улар Олмалиқ химия заводига ҳам, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасига борганларида ҳам шундай қилдилар.

Хасководик лекторлар ўтган куни Янгийўл районида бўлишди. Улар район партия ташкилотининг КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш бўйича иши билан танишдилар, САМИС ва САИМЭ коллективлари ҳузурига ташриф буюрдилар, район партия хўжалиги активи олдида сўзга чиқдилар.

Шу куни улар Ғалаба районидаги «Огонёк» совхозига боришди. Бу ерда профилакторий, болалар боғчаси ва бошқа социал-маиший объектларнинг иши билан қизиқдилар.

Кеча хасководик меҳмонларимиз Самарқандда бўлиб, кўҳна шаҳарнинг тарихий ва архитектура ёдгорликлари билан танишдилар.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ИШ УСУЛИ ТАКОМИЛЛАШСИН

Коммунистик район партия комитетида бошланғич ва цех партия ташкилотлари секретарларининг семинари бўлиб ўтди. Семинарда район партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири О. Толипов КПСС Марказий Комитетининг меҳнатсиз даромадга қарши курашни кучайтиришга қаратилган қарори асосида бундан буён бажарилиши лозим бўлган вазифалар хусусида гапирди.

Район партия комитети умумий бўлим мудири А. Н. Пякнинг бошланғич, цех партия ташкилотларида иш юритиш ҳамда ҳужжатлар билан ишлаш бўйича ўтказган суҳбати кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Район партия комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудири М. Сайдазимов колхоз ва совхоз партия ташкилотлари структурасини такомиллаштириш борасида олиб борилаётган ишларни таҳлил этди.

Семинар ниҳоясида район партия комитети ташкилий ишлар бўлими мудири Х. Абдужабборов КПСС XXVII съезди қарорлари асосида партияга қабул ва ёш коммунистларни тарбиялаш ишларини янада такомиллаштириш соҳасидаги вазифалар ҳақида гапирди. У районда партияга қабул ва ёш коммунистларни тарбиялаш бўйича олиб борилаётган ишларни атрофлича анализ қилди, семинар қатнашчиларининг саволларига жавоб берди.

ЮЗАКИ ЁНДАШМАНГ

«Правда» газетаси 50 йиллиги» совхози партия ташкилоти ўз сафига 108 коммунистни бирлаштирган. Кейинги икки ярим йил давомида олти киши КПСС аъзолигига кандидатликка, тўққиз киши партия сафига қабул қилинди. КПСС аъзолигига кандидатлар ва ёш коммунистларни тарбиялашга, уларнинг сиёсий онги ва маҳоратини оширишга алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳар бир ёш коммунист доимий партиявий топшириққа эга. Ишлаб чиқаришда илғор, актив жамоатчи комсомоллардан КПСС сафига танлаб олишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Бўстонлиқ район партия комитети бюросида «Правда» газетаси 50 йиллиги» совхози партия комитетининг партия сафини ўстириш ва ёш коммунистларни тарбиялаш соҳасидаги ишлари кўриб чиқилди. Совхозда КПСС XXVII съезди қарорлари асосида партияга қабул ва ёш коммунистларни тарбиялаш, иш форма ва методларини такомиллаштириш ва қайта қуриш секинлик билан олиб борилаётганлиги таъкидланди. Партия йиғилишларида бу масала камдан-кам муҳокама қилинади. Ёш коммунистларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниқтириш, уларнинг касб маҳоратини ошириш, ахлоқий фазилатларини тарбиялаш, онгини ўстириш масалалари билан етарли шуғулланилмаяпти.

КПСС сафига тайёргарлиги йўқ кишиларни қабул қилиш ҳоллари учрамоқда. Масалан, К. Давлетов 1982 йил КПСС сафига қабул қилинган эди. 1985 йил унинг устидан жиноий иш қўзғатилди ва партия сафидан ўчирилди. Лекин унга нообъектив рекомендация берган коммунистларга нисбатан жазо кўрилмади.

Партия йиғилишларида КПСС аъзолигига кандидатларнинг ҳисоботларини тинглаш йўлга қўйилмаган. Ёш коммунистлар партия йиғилишларига масала тайёрлашга камдан-кам жалб этилади. КПСС сафига қабул қилишда партия группалари, бригада аъзоларининг фикрларини ҳисобга олмаслик ҳоллари учрамоқда.

Район партия комитети бюросида совхоз партия ташкилоти фаолиятидаги шунга ўхшаш қатор камчиликлар рўй-рост очиб ташланди ва уларни бартараф этиш йўллари кўрсатилди.

ИШЧИ СУЛОЛАЛАРИ

МЕТАЛЛУРГ ТОШМАТОВЛАР

УЛАРНИНГ ОИЛАВИЙ СТАЖИ 100 ЙИЛ

УЛАР комбинатдан уйга қайтишарди. Йўл-йўлакай бугун ким қандай муваффақиятга эришгани, кимнинг ишида қандай ўзгаришлар бўлгани ҳақида суҳбат авжида. Ҳа, катта йўлдан металлургларнинг катта оиласи бормоқда.

Тошматовлар оиласида болалар вояга етгач комбинатга ишга келиш анъанага айланган. Корхонанинг уйга яқинлиги эмас, балки бу ерда севимли касблари ҳамда меҳрибон мураббийлари борлиги учун шундай бўлмоқда. Биринчи навбатда устоз, албатта, оила бошлиғи Зубайдулла акадир. Ҳалол, меҳнатсевар ишчи, меҳрибон мураббий меҳнат фаолиятини колхозда бошлаб, урушнинг ўша оловли йилларида тобланди. Партия ишида тажрибага эга бўлган Зубайдулла ака пенсияга чиққач, қадрдон коллективидан ажралгиси келмади. Унинг болалари ҳам комбинатга келгач, шу ердан бахтини, умр йўлдошларини топишди. Раҳматулла ва Ҳикматуллаларнинг умр йўлдошлари ҳам комбинатда меҳнат қилишмоқда: Шоира 11-цехнинг моҳир силлиқловчиларидан, Насиба 8-цехнинг илғор ишчиси. Опа-сингил Мақсуда ва Мастура 3-цехда, Маҳфуза техника назорати бўлими назоратчиси.

Байрам кунлари Зубайдулла аканинг уйи фарзандлари, келин-куёвлари, невара ва эвараларга тўлиб кетади. Кичкинтойлар боболарининг тиззасига ўтириб, унинг кўкси тўла орден ва медалларини силаб-сийпашга тушадилар.

Кузнинг сокин кечаларидан бирида хонадон соҳиби бир ўзи чой ичиб ўтирган эди. Эшик очилиб, остонада Нуриддин пайдо бўлди.

— Нега пахта теримида эмассан, қочиб келдингми? — сўради ота хавотирланиб. Шу онда Нуриддинни цехга олиб келиб ундан металлургия бўйича катта мутахассис етиштиришни режалагани ҳаёлидан ўтди. Лекин ўғли юрист бўлмоқчи эканини айтиб, университетга ўқишга кирди. Ҳозир эса у барча студентлар қатори Сирдарё областида пахта теримда қатнашаётган эди.

— Дада, мени пахтадан чақириб олишди. Свердловскда бўладиган Бутуниттифоқ юрист-студентлар олимпиадасида қатнашар эканман.

Бу гапдан отанинг кўнгли таскин топди. Сўнг, бамайлихотир ўзининг ишлари ҳақида гапирди:

— Бугун биз тежалган хом ашё ва ресурслар ҳисобига ишлаб, ундан тушган пулни Тинчлик фондига ўтказишга қарор қилдик. Ўлмасов, Рамазонов, Шатоба сингари ёшлар бизни қўллаб-қувватлашди.

Ён атрофига қараб тимирскиланаётганидан ўғлининг ҳайрон бўлаётганини пайқаб, деди:

— Фронтдаги суратимни ахтараяпман, 1-мактаб музейига керак экан, болалар илтимос қилишди. Йўқ дейиш ноқулай.

...Смена бошланмасдан пайвандлаш шчитларини бирма-бир кўздан кечира бошлади. Уларнинг биттасида болтнинг бўшаб кетганини аниқлади.

Унинг шошиб қолганини кўрган бригадир Мирза Мирмусаев:

— Нима гап, Зубайдулла ака, электрикни чақирайми? — деди.

— Ҳожати йўқ, ўзим тўғрилайман, — дея хотиржамлик билан жавоб қилди кекса металлург.

Бир неча дақиқа ўтгач, унинг печи ишга тушди ва бутун смена давомида бир маромда ишлади. Шу куни комбинат ветерани, 2-цех пайвандловчиси Зубайдулла Тошматов смена топшириғини 115 процентга етказиб адо этди.

А. МЕНЧИКОВ,
Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати.

● ЗУБАЙДУЛЛА Тошматов фарзандлари даврасида. С. Ирсаев фотоси.

Райком ишни қайта қурмоқда

ШИКОЯТ ВА АРИЗАЛАР ҚАТЪИЙ НАЗОРАТДА

«Оққўрғон» совхозида истиқомат қилаётган меҳнат ветерани Е. Шелудько квартира ремонти учун оз миқдорда шифер топишга ёрдам сўраб, район партия комитетига келганида айрим ходимлар ҳайрон бўлишди. Ахир шифер учун райкомга келиш шартмиди? Бинокорлик материаллари билан савдо қилувчи ташкилотлар, ҳеч бўлмаса район ижроия комитети унга бу масалада ёрдам бериши мумкин эдику.

Е. Шелудько олдин савдо базасига ҳам, район ижроия комитетига ҳам борган экан. Лекин бирор натижа чиқмабди. У ердаги раҳбарлар меҳнат ветеранининг илтимосига тўраларча муносабатда бўлишган. Арзимаган ишни тўғрилаб беришни пайсалга солишган. Тоқати тоқ бўлган ветеран ниҳоят райкомга мурожаат қилишга мажбур бўлган. Бизнинг аралашувимиздан кейин унинг илтимоси қондирилди.

Оққўрғон шаҳридаги Фурқат кўчасида истиқомат қилаётган бир группа аҳоли ҳам ободонлаштириш масаласида райкомга мурожаат қилишди. Бу ерга келишдан олдин улар йўл қурилиш бошқармаси, район уй-жой коммунал хўжалик бўлими, шаҳар ижроия комитетига мурожаат қилишибди. Ҳеч қандай ёрдам бўлмагач, район партия комитетига келишибди.

Район партия комитети аҳоли илтимосини ўрганиб, ростдан ҳам Фурқат кўчаси ремонтга муҳтож эканлигини аниқлади. Шундан сўнг махсус бригада ремонт ишига киришди. Ваҳоланки шундай юмушларни биринчи мурожаатдан кейиноқ бажариш мумкин эди. Аммо ижрочи ташкилотлардаги айрим раҳбарлар аҳолидан тушаётган ариза ва шикоятларга бюрократларча муносабатда бўлмоқдалар.

Энди бундай аҳволда ишлаб бўлмайди. Ижрочи ташкилотлар ишини қайта қуриш пайти келди. КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида таъкидланганидек, топширилган иш учун талабчанлик сусайган жойларда бюрократизм, сансалорлик авж олмоқда. Партия бюрократизмга қарши қатъий ва шафқатсиз кураш эълон қилди. Бу курашдан ҳеч ким четда турмаслиги керак.

Район партия комитетига турли хил мавзудаги хатлар ва шикоятлар келиб туради. Кейинги икки йилда улар 51 тага кўпайди. Тушган хатларнинг 81 таси ижобий ҳал этилди, 76 таси жойларда кўриб чиқиш учун партия, совет ташкилотларига юборилди. Район партия комитети бўлимлари меҳнаткашларнинг хатлари асосида райком бюросига 4 та муҳим масала киритдилар.

Тушаётган шикоятларнинг аксарияти уй-жой шароити ва коммунал хизматни яхшилашга оиддир. Ўтган йили бундай хатлар 42 тага кўпайди. Бу жойларда коммунал хизмат талаб даражасида ташкил этилмаётганлигини, аҳолининг уй-жой шароитини яхшилашга эътиборсизлик қилинаётганлигини кўрсатади. Савдо, умумий овқатланиш корхоналари, клуб муассасалари ишидан нолиб ёзаётганлар ҳам оз эмас. Улар аҳолининг ўсиб бораётган эҳтиёжини тўлароқ қондириш чораларини кўрмаяптилар, ишда зарур ўзгариш ясамаяптилар.

Район партия комитети келаётган ҳар бир ариза ва шикоятни қаттиқ назорат остига олган. Айниқса Улуғ Ватан уруши инвалидлари, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларидан келаётган шикоятларга эътибор кучайди. Улар маълум муддат ичида кўриб чиқилиб, имкони борича ижобий ҳал этилмоқда. Биз бундан буён ҳам ўз ишимизни янги талаблар асосида ташкил этиб, бюрократизмнинг ҳар қандай кўринишларига қарши қаттиқ кураш олиб борамиз, ҳамма жойда социал адолатнинг тикланиши йўлида зарур чораларни кўраверамиз.

С. АБДУВАЛИЕВ,
Оққўрғон район партия комитети умумий бўлим мудири.

● ЯНГИ Тошкент консерва комбинатида янги ҳосил — мева-сабзавотларни қайта ишлашга киришдилар. Комбинат аҳли бу йил 67 миллион шартли банка консервалар ишлаб чиқаради. Ҳозирданоқ тайёр маҳсулотлар омборига дастлабки банкалар келиб туша бошлади. Суратларда: тайёр маҳсулотлар омбори ишчиси Инобат Тиллаева (ўнгда) маҳсулотларни қабул қилиб олмоқда; Саодат Бозорбоева мураббо тайёрлашда донг чиқарган ишчилардан; мевалардан шарбат ишлаб чиқарувчи агрегатларнинг умумий кўриниши.

В. Сироткин фотолари.

СОЦИАЛ, МАДАНИЙ- МАИШИЙ ОБЪЕКТЛАРДА ТЎРТ КУН ИШЛАБ БЕРАМИЗ!

ФАРОВОНЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми ва КПСС XXVII съездидан кейинги турмушни кўриб, воқеаларни фикр таҳлилидан ўтказиб бениҳоя суюниб кетаман. Партиямизнинг бу анжуманлари барчани ишчанликка чорлади, ҳар бир кишини ҳалолликка даъват этди. Бинобарин, съезддан сўнгги вазият бу — ишчанлик, кўтаринкилик вазияти, мамлакатимиз барча меҳнаткашларининг якдиллик, сўзда ҳам, амалда ҳам бирлик вазиятидир. Назаримда биз партиямиз анжуманидан кейин янада жипслашиб қолгандаймиз, фикр-ўйларимиз ва мақсадларимиз ҳам бир-бирига ўхшаш, яқин ва муштарак бўлиб қолгандай.

Волжск автомобилсозлари бошлаган ташаббус ва ана шу ватанпарварлик ҳаракатига областимизда биринчилардан бўлиб қўшилган Олмалиқ кон-металлургия комбинати бир группа ишчиларининг «Тошкент ҳақиқати»да эълон қилинган даъватларини ўқиб, беихтиёр мана шундай фикрга келдим. Ҳа, бизнинг жамиятимизда ҳамма нарса инсон учун, шу жамиятда яшаб меҳнат қилаётганлар учун, ўзимиз учун қилинади. Чунки, бу жамиятда давлат манфаати билан халқ манфаати бир-бирига чамбарчас боғлиқдир.

Мақолани ўқиб, съездимизда илгари сурилган социал соҳа ҳам, уй-жой ҳам, маданият ҳам, спорт ҳам орқада қолмаслигини назарда тутмоқ лозим, инсон яхши яшаши, ҳордиқ чиқариши керак, деган фикрларни эсладим. Ахир, инсонпарварлик шунчалик бўлади-да. Хўш, биз бунга жавобан нима иш қилишимиз керак, бизнинг қўшимча резервларимиз, имкониятларимиз борми?

Мақола муаллифлари ёзишганидай биргина ишлашнинг ўзи камлик қилади, ҳатто яхши ишлаш ва планни бажаришнинг ўзи ҳам етарли эмас. Бу ва шунга ўхшаш масалалар яқинда фабрикамизда кенг муҳокама қилинди. Волжск автомобилсозлари ташаббусига қўшилган олмалиқликлар даъвати бизни ҳам ғоят руҳлантириб юборди.

Бундоқ ўйлаб қарасак, бизда ҳам бир йилда тўрт кун қўшимча ишлаб бериш имкониятлари бор экан. Бир мен эмас, бутун коллектив, цехларнинг ишчилари, бригадалар шундай дейишмоқда. Масалан, тикув цехининг ишчиси Нина Гайсинани олинг. У, ҳозирги вақтда ўз цехида илғор технология ва юксак меҳнат унумдорлиги асосида ишлаб, фабрикада ҳаммани қойил қолдирмоқда. Ана шу ҳамкасбим ўн иккинчи беш йилликда ўн йиллик план-топшириқларини бажариш шиорини илгари сурди.

Гапнинг очиғини айтганда, биз ҳам яхши ҳордиқ чиқаргимиз, дам олгимиз, спорт ва физкультура билан шуғуллангимиз, кечқурунлари кинотеатр ёки маданият саройларида бўлгимиз келади, фарзандларимизнинг шинам боғча ва яслиларда бехавотир яйраб-яшнашларини истаймиз. Шуларни ўйлагангингда бизнинг фабрикада ҳам анча-мунча етишмовчиликлар борлиги кўзга ташланиб қолади. Тўрт кун ишлаб бериш ташаббусининг қимматли томони ҳам шунда. Биз ҳам фабрикада социал соҳани юксак даражага кўтаришга, умуман индустриал шаҳарчамиздаги маданий-маиший объектларда ишлаб, шахсий ҳисса қўшишга аҳд қилдик.

Озода МАВЛОНОВА,
Чирчиқдаги «Ғунча» тикувчилик фабрикаси ишчиси, область мукофотининг лауреати.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ЖЎРАХОН Минаввaрова, Дилфуза Комилова, Матлуба Ибоева ва Азиза Жўраевалар Паркент тикувчилик фабрикасининг машъалаларидир. Бу тўрт дугона бир неча йилдирки, мана шу корхонада фидокорона меҳнат қилиб, илғорликни қўлдан бермай келишмоқда.

Яқинда улар яна бир ютуқни қўлга киритдилар. Ж. Минаввaрова 10510 сўмлик, Д. Комилова 11345 сўмлик, М. Ибоева 10927 сўмлик, А. Жўраева эса 11200 сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқариб, шахсий олти ойлик планларини ортиғи билан уддаладилар. Бу илғор чеварлар томонидан тикилган махсус кийимлар фақат аъло сифатга қабул қилинди.

Фабриканинг бу машъаллари айни пайтда шу йилнинг июль ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

М. МИРКАМОЛОВ.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ МАТЕРИАЛЛАРИ— ОММАГА

ПРОПАГАНДИСТЛАР, СИЗЛАР УЧУН

Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениеси лекторлар, пропагандистлар, сиёсий докладчиларга ёрдам тариқасида «КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга» деган махсус кутубхонача ташкил этган эди. Яқинда ана шу сериядаги дастлабки лекция текстлари босмадан чиқарилди. Улар «Коммунизм йўлида тарихий босқич», «Ўн иккинчи беш йилликда Ўзбекистон экономикасини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари», «Ҳозирги босқичда партия аграр сиёсатининг янада ривожлантирилиши», «Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш — давр тақозоси», «Совет Ўзбекистони маданиятининг янада равнақ топиши», «Ҳозирги шароитда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни такомиллаштириш йўллари», «Ҳозирги босқичда партиянинг ташқи сиёсий фаолияти» деб аталади. Бу нашрларда давримизнинг энг муҳим назарий ҳамда амалий масалалари хусусида фикр юритилади.

Бу китобчаларни ёзишга республикамизнинг етук олимлари, мутахассислари жалб қилинган. Ҳозиргача чоп этилганлари авторлари орасида Э. Юсупов, Н. Усмонхўжаев, И. Алимов, И. Искандаров, М. Шек каби таниқли олимлар, философ, тарихчи ва иқтисодчилар бор.

Брошюралар кенг меҳнаткашлар оммасига мўлжалланган бўлиб, кўп нусхада нашр этилди. Эндиликда сериянинг навбатдаги китобчаларини чоп этишга тайёргарлик кўрилмоқда.

Э. ҲАЙДАРОВ.

ПАРДОЗЛОВЧИЛАР ОЛДИНДА

«УЗБЕКШАХТОСТРОЙ» трестига қарашли 1-кўчма механизациялашган колонна бунёдкорлари Оҳангарон шаҳрида кейинги бир йил мобайнида қатор объектларни қуриб битказдилар. 280 ўринли болалар боғчаси, меҳмонхона, кафе, «Баҳор» маиший хизмат уйи шулар жумласидандир.

— Қурувчиларимизнинг съездлар йилидаги марралари янада юксак, — дейди колонна бошлиғи Э. Йўлдошев. — Жумладан, бу йил қатор маданий-маиший, социал объектларни ишга туширишимиз лозим. Уларни сифатли ва муддатида амалга ошириш асосий мақсадимиздир.

Колонна бригадалараро социалистик мусобақасида Н. Липанкина бошлиқ пардозловчилар, В. Колистратов етакчилигидаги дурадгорлар, Ю. Насипова бош бўлган пардозловчилар бригадалари пешқадамлик қилмоқдалар.

О. ХУШНАЗАРОВ.

МАҲАЛЛА КОМИТЕТЛАРИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

ЭНГ ОЗОДА ҲОВЛИ

ДЕПО кўчасидаги 26-уйда яшовчи Абдуқаҳҳоровлар оиласи маҳалла комитети уюштирган «Энг озода ҳовли» конкурсида ғолиб чиқди. Конкурс соврини — тозалик ва саранжом-саришталик рамзи бўлган тошойна хонадон соҳибаси Н. Абдуқаҳҳоровага тантанали вазиятда топширилди. Оила бошлиғи Абдужаббор Абдуқаҳҳоровга эса жамоат ишларидаги активлиги учун маҳалла комитети самимий миннатдорчилик билдирди. Чунки у маҳалла территориясини тозалаб, тартибга келтириш мақсадида уюштирилган шанбаликда шахсий намуна кўрсатди.

Маҳалла комитети ташаббуси билан ўтказилган бу оммавий ҳашарда Депо посёлкасидаги 348 та уй вакиллари тўлиқ иштирок этдилар. Улар саккизта (кўчалар бўйича алоҳида) командаларга бўлиниб ўзаро мусобақалашиб, уюшқоқлик ва ҳазил-мутойиба билан меҳнат қилдилар. Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг саноат-темирйўл транспорти корхонаси ходими А. Абдуқаҳҳоров шанбаликда корхона маъмурияти билан келишган ҳолда транспорт воситаларини уюштириб, ҳашарчилар меҳнатини енгиллаштирди.

Кўча ва ҳовлилардаги тозалик, саранжом-сариштаcomponent ликни назорат қилиб бориш, вақти-вақти билан шанбаликлар уюштириб туриш — маҳалла комитети амалга ошираётган оммавий ишларнинг бир қисми холос. Масалан, илгари шаҳарнинг бу чекка бўлаги билан телефон алоқаси ўрнатилмаган эди. Маҳалланинг жамоатчи активлари ҳаракати билан керакли узунликда кабель сотиб олинди. Маҳалла аҳли кейинги шанба куни ҳашарга чиқиб, 500 метр узунликда чуқурлик қазиб, кабелни ётқизишди. Қолган ишни эса алоқа узели ходимлари тезда ҳал этишди.

Маълумки, асфальт ётқизилмаган кўчаларни озода, тартибли сақлаш анча қийин бўлади. Шуни ҳисобга олиб маҳалла комитети посёлкадаги 7 та кўчанинг ҳаммасини асфальтлаштиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Маҳалланинг обрў-эътиборли қариялари, уруш ва меҳнат ветеранлари А. Бобоев, Р. Йўлдошев, С. Собиров ва бошқа активлар шу масалада шаҳар ижроия комитетига боришди, ўз депутатлари билан учрашишди. Шундан сўнг Восточная ва Гулистон кўчалари асфальтланди. Маҳалла комитети вакиллари Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Олмалиқ кон-металлургия комбинати директори В. Сигедин қабулида ҳам бўлдилар. Натижада Свинцовая кўчаси ҳам тартибга келтирилди.

Маҳалла комитети бўлиб ўтган ўша ҳашар якунида яна бир жамоатчи активга қимматбаҳо эсдалик совғаси топширди. 13-мактаб хўжалиги мудири Бакир Тоиров бундай мукофотга биринчи марта сазовор бўлгани йўқ. У маҳалла комитети олдида турган муаммоларни ҳал этишда ҳаммадан кўпроқ жон куйдиради. Жамоат ишида фидойилик кўрсатадиган кишилар тобора кўпайиб бораяпти.

Л. ЛАВРИНА.

КАСБГА ҲАВАС ҚЎЙМОҚДАЛАР

Кечагина ўқувчиларнинг жарангдор овози янграган мактабда бугун сокинлик. Фақат давлат имтиҳонлари бораётган айрим синфларгина ўқувчилар билан гавжум. Уларнинг ҳаяжонланаётгани чеҳраларидан сезилиб турипти. Яқин-яқинларгача битирувчиларнинг кўзларига оддий кўриниб турган фан кабинетлари ҳам, мактаб ҳовлисида ўзлари бунёд этган хиёбонлар ҳам бугун ўзгача.

Имтиҳонлардан қутулган йигит-қизлар билим даргоҳини янги ўқув йилига ҳозирлашга кўмаклашмоқдалар. Мактаб пионер лагери ва болалар дам оладиган оромгоҳ бевосита ана шу ўқувчилар ёрдамида ремонтдан чиқарилди.

Директор Абдутолиб Абдуллаев билан мактаб хоналарини айланар эканмиз, у ана шу ишларда актив қатнашаётган Саодат Нурматова, Ёмиддин Шомақсудов, Лутфия Исломова каби жонкуяр педагоглар ҳақида меҳрибонлик билан гапирди. Уларнинг тарбияда, ёшларни ўқитишда сидқидилликларини таъкидлади.

Акмал Икромов районидаги Хусайн Шамс номли 4-мактаб коллективи ислоҳот талаблари асосида иш юритиб, 5 та биринчи синфни очишга ҳозирлик кўриб қўйди. Биринчи бор мактабга қадам қўяётган бу олти ёшлилар учун зарур бўлган ҳамма шарт-шароитлар яратилди. Шаҳар малака ошириш институтида билимини пухталаб келган Бозоргул Шермуҳамедова тажрибасини бошланғич синф ўқитувчиларининг ҳаммаси ўрганишди. Эндиликда биринчи сентябрдан бошлаб улар ана шу тажриба асосида болаларга дарс бера бошлайдилр.

— Мактабимизда ўқув ва тарбия жараёни рус тилини чуқур ўргатишга мослашган тарзда ташкил этилган, — дейди илмий бўлим мудири Муборак Мирашаева. — Шунинг учун ҳам бу йил рус тилидан дарс берувчи педагоглар Людмила Ким, Валентина Ждановалар ўзларига тегишли кабинетларини ҳозирданоқ янада бойитмоқдалар.

Мактаб педагогик коллективи билан ота-оналар ўртасида ўрнатилган ҳамкорлик ёшларни касбга йўллашда муҳим роль ўйнамоқда. Кўплаб собиқ талабалар ўқув даргоҳида эгаллаган ҳунарларини ишлаб чиқаришда давом эттирмоқдалар. Улар билан учрашувлар ўтказиб турилади. Бу йил шу мактабни битириб тикувчилик корхоналари, боғчаларда ишлаётганлар билан ҳам учрашув ўтказилди. Улар битирувчи синфлар талабаларида ўз касбларига ҳавас уйғота олдилар. Кўпгина ўқувчилар қўлларига аттестатларини олгач завод, фабрикаларга бориб ишлашга аҳд қилдилар.

Ю. МИРЗАКАРИМОВА.

ФАШИСТЛАР ГЕРМАНИЯСИНИНГ СССРга ХИЁНАТКОРОНА ҲУЖУМИ ВА УЛУҒ ВАТАН УРУШИ БОШЛАНГАНЛИГИНИНГ 45 ЙИЛЛИГИГА

ТАРИХ САБОҒИ УНУТИЛМАСЛИГИ КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН ССР «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ПРАВЛЕНИЕСИ, ЖАМИЯТНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ТАШКИЛОТИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТА РЕДАКЦИЯСИНИНГ ОҲАНГАРОН РАЙОНИДА ЎТКАЗГАН ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

ИНСОНИЯТ тарихий солномалари саҳифаларига олтин ҳарфлар билан битилган саналар бор. Ана шундай саналардан бири 1945 йилнинг 9 майи — Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган шонли Ғалаба кунидир. Аёвсиз уруш 1418 кечаю-кундуз давом этди, узоқ кутилган ғалабанинг келиши машаққатли бўлди. Уруш бундан 45 йил муқаддам — 1941 йил 22 июнда фашистлар Германиясининг хиёнаткорона ҳужуми билан бошланган эди. Ана шу кундан совет халқи, унинг қуролли кучлари ҳар қачонгидан ҳам оғир ва аянчли синовдан ўта бошлади.

Уруш ўзидан шундай из қолдирдики, унинг якуни ва сабоқлари ҳануз жаҳон тараққиётининг бориши ва характерига, одамларнинг онгига таъсир ўтказиб келмоқда. Бу таъсир ҳали яна узоқ давом этади. Бугун, ўша машъум куннинг 45 йиллиги арафасида ўтмиш такрорланишига йўл қўймаслик, Совет Иттифоқи, улуғ социалистик ҳамдўстлик давлатлари халқлари, бутун инсониятни ракета-ядро уруши хавфидан сақлаб қолиш учун тарих сабоқларини эслаш ўринлидир. Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти, унинг Тошкент область ташкилоти правлениелари ва «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси биргаликда Оҳангарон районида ўтказган илмий-амалий конференцияда ана шу ҳақда гап борди.

«СССРга қарши фашист агрессияси ва унинг барбод бўлиши» мавзуида ўтган бу конференцияда тошкентлик таниқли олимлар, Улуғ Ватан урушининг актив иштирокчилари қатнашдилар. Район партия комитетининг секретари М. Н. Саримсоқова Оҳангаронда ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси соҳасида олиб борилаётган ишлар, Улуғ Ватан уруши ветеранлари ҳақида кўсатилаётган ғамхўрликлар ҳақида гапириб берди. Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-полковник П. Ф. Шевелев, уруш ветерани, иқтисод фанлари кандидати Ф. Г. Муқминов, тарих фанлари доктори, профессор А. Қўқонбоев, тарих фанлари кандидатлари, истеъфодаги полковниклар А. Мамажонов, К. Зайнуллин «Империализмнинг қонли жинояти» «Ўзбекистонликлар Ватан учун жангларда», «Жаҳоншумул тарихий ғалаба», «Иккинчи жаҳон урушини сохталаштирувчиларга қарши» мавзуларини кенг ёритиб бериб, меҳнаткашларнинг саволларига жавоблар қайтардилар. КПСС XXVII съезди талаблари асосида ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясини янада такомиллаштириш соҳасида амалий-методик ёрдам кўрсатдилар, район хўжаликлари, корхона ва ташкилотларида бўлдилар.

10-МАКТАБНИНГ жанговар шон-шуҳрат музейида.

Қариялар уйида

Район марказида бир неча гектар майдонни эгаллаган махсус интернат бор. Бу жойни қариялар уйи деб аташади. Сабаби — бу ерда яшовчиларнинг ўртача ёши 70 дан ортади. Улар орасида ҳатто 90 ёш ва ундан ҳам ортиқ умр кўрган чол-кампирлар бор. Улар биринчи жаҳон урушини ҳам, Буюк Октябрь инқилобини ҳам, Улуғ Ватан урушини ҳам ўз бошидан кечирган, бу тарихий воқеаларнинг бевосита иштирокчиси бўлган одамлар. Областимизнинг турли шаҳар-қишлоқларидан йиғилган ана шу табаррук қариялар 300 дан ортиқ кишини ташкил этади. Рўйхатдан уларнинг фамилияларини ўқиймиз: Любовь Григорьевна Седова, 1902 йилда туғилган, Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган жангчининг беваси, Екатерина Никифоровна Мухачева, 1908 йилда туғилган, Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган жангчининг беваси, Михаил Прокофьевич Кисурин, 1908 йилда туғилган, уруш ва меҳнат ветерани, Мария Осиповна Тарасова, 1902 йилда туғилган, марҳум жангчининг беваси, Файзираҳмон Эшонхўжаев пенсионер...

Ҳа, улар урушнинг энг оғир кунларида фронтда ҳам, фронт орқасида ҳам жон фидолик қилишган. Фарзандлари, яқин кишилари, севимли ёрларидан «қорахат» олиб, жудо бўлишган. Ҳаётда ёлғиз қолгач, бутун умр эшикка кўз тикиб умид билан яшашган. Бевақт айрилиқ доғи, ҳижрон азоби уларнинг қаддини дол қилган, юзларига ажин солган. Шунинг учун ҳам қай бирлари билан гаплашманг, урушни лаънатлашади, кексайиб кучдан қолганда ғамхўрлик билан қуршаб олган инсонпарвар давлатимизга беҳад миннатдорчилик изҳор этишади.

— Ҳозир меҳнат ва жамоат ишларида фаол қатнашаётган Улуғ Ватан уруши иштирокчилари ҳам кўп, — дейди район ветеранлар Совети раиси Петр Кондратьевич Номоконов. — Совет Иттифоқи Қаҳрамони Тўхтасин Бобоев умумий овқатланиш тармоғида ишлайди, собиқ қирувчи-учувчи Мансур Қорахўжаев саноат қурилиш материаллари техникумида директор. Яқин-яқинларгача район газетасига редакторлик қилган собиқ разведкачи Акром Аъзамовни журналистлар устоз деб билишади. Пенсионер Бобожон Мадраҳимовни эса ҳамон «Бизнинг комбат» деб чақирамиз. Бобожон ака яқинда Украинага бориб келди. Жанговар Қизил Байроқ ордени кавалери Мадраҳимовнинг шон-шуҳрат йўли ҳақида яқинда Ровно область газетасида катта мақола эълон қилинибди. Ветеранлар биргалашиб уни қизиқиш билан ўқиб чиқдик.

Районнинг биргина Куйбишев посёлкасида 40 га яқин Улуғ Ватан уруши қатнашчиси яшайди. Уларнинг ҳаёт йўли билан шон-шуҳрат музейида танишиш мумкин.

Ўзбекистон бир сафда

◆ Ўзбекистонликлардан юз минглаб киши уруш йиллари Совет Армияси сафларига чақирилди. Юртдошларимиз Ватан учун жангларда ва Европа халқларини фашизм қуллигидан халос этишда шон-шуҳрат қозондилар. Ўзбекистоннинг 120 мингдан ортиқ йигит ва қизи орден ва медаллар билан мукофотланди, 282 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди, 32 киши Шуҳрат орденларининг тўла нишондори бўлди.

◆ Биргина Днепрни кечиб ўтишда 100 га яқин ўзбекистонлик Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига лойиқ деб топилди. Улар орасида Б. Эргашев, К. Тихонов, Х. Аминов, В. Малясов, С. Қосимхўжаев ва бошқалар бор.

◆ Республикамизнинг 6 мингдан ортиқ шонли қизлари қўлга қурол олиб, Ватан учун жанг қилдилар.

◆ Республикамизга 1 миллионга яқин киши эвакуация қилинди. Ўзбекистонликлар 200 мингдан зиёд болага бош-пана бердилар. Уларнинг кўпчилиги ота-онасиз қолган эди.

◆ Шаҳар, қишлоқларимизнинг меҳнаткашлари, уй бекалари, пенсионерлар фронтга катта ёрдам кўрсатдилар. Ўзбекистонликлар мудофаа фондига 649,9 миллион сўм ўтказдилар.

◆ Уруш йиллари республикамиз 4 миллион 806 минг тонна пахта, 1 миллион 282 минг тонна дон, 54,1 минг тонна пилла, 482 минг тонна картошка ва сабзавот, 159 минг тонна гўшт, 22,3 минг тонна жун ва бошқа маҳсулотлар берди.

Шон-шуҳрат музейи

Жанговар шон-шуҳрат музейи М. Горький номли 10-мактабнинггина эмас, бутун райoннинг фахри. У ўтган йили Ғалабанинг 40 йиллиги арафасида очилган эди. Шундан бери бу ердан томошабинлар аримайди. Тарих дарслари шу ерда ўтади, ўқувчилар пионер ва комсомолга шу ерда қабул қилинадилар. Байрам ва линейкаларда сафга тизиладилар. Музейга Улуғ Ватан уруши қатнашчиси рассом Николай Григорьевич Гомзиннинг катта меҳнати синггган.

Гомзиннинг ўзи иккинчи Белоруссия фронти таркибида жанг қилган. Кенсберг, Берлин, Варшавани озод қилишда қатнашган. 9 та жанговар мукофотлар, Олий Бош қўмондоннинг ўндан ортиқ ташаккурномаларига сазовор бўлган.

Музейда Улуғ Ватан уруши тарихининг муҳим босқичлари алоҳида стендларда кўрсатиб берилган. Мактаб «Поиск» группаси аъзолари директор Вера Павловна Ефимова раҳбарлигида кўпдан-кўп ҳужжатлар тўплашга муваффақ бўлишди. Ана шу ҳужжатлар асосида тайёрланган «Улар мактабимизда ўқишган эди» стенди ёшларни айниқса қизиқтиради. Стенд экспонатларидан бири Николай Назарович Гончаров ҳақида ҳикоя қилади. У Совет Иттифоқи Қаҳрамони Александр Матросов жасоратини такрорлаган ҳамюртимиз Турғун Аҳмедов билан ёнма-ён бўлган эди. Аҳмедов ўз кўкси билан душман амбразураси оғзини тўсган жойда ҳалок бўлган оҳангаронлик марҳум жангчи ҳақида маълумот олиш учун Алитус шаҳридаги архивларга, тарихий-ҳарбий тўгарак аъзоларига кўпдан кўп хатлар ёзилди. Улар қаҳрамон билан боғлиқ ҳамма материалларни тўплаб мактабга юбордилар.

Бу ерда Улуғ Ватан уруши ҳар бир қатнашчисининг рангли портретлари қўйилиб, улар учун алоҳида-алоҳида «эсдаликлар» китоби тутилган. Китоб собиқ жангчи босиб ўтган шонли йўлнинг «ойнаси». Шу қишлоқлик Челабой Бердиқулов портрети остидаги «Эсдаликлар»ни варақлаймиз. Челабой ака Улуғ Ватан уруши йилларида Сталинград жангида мардонавор курашган. Урушдан талайгина медаллар билан қайтган. Челабой ака мактаб ота-оналар комитетининг аъзоси сифатида жамоатчилик ишларида ҳамон актив қатнашиб келмоқда.

АЛОҲИДА Приморье армияси ветеранлари И. Крупинина ва Ф. Муқминов 43 йилдан сўнг учрашиб қолишди.

Хизмат жойи — Афғонистон

Стендлардан бири ана шундай номланган. Унинг экспонатларини ҳаяжон билан томоша қиласиз. Стенд ўртасида Николай Николаевич Гельманнинг қисқа, лекин қаҳрамонона ҳаёти билан танишиш мумкин. У 1965 йилда туғилган. Шу мактабда саккиз йил билим олган. Интернационал бурчини ўташ чоғида 1985 йили қаҳрамонларча ҳалок бўлган. Бу шундай бўлган эди: Коля хизмат қилган взвод ўқув-жанговар топшириқни бажаришга борарди. Бирдан отишма бошланди. Шу чоғда Николай командирни мўлжалга олган душманни кўриб қолди. Командирни ҳимоя қилиб, ўзи мардларча ҳалок бўлди. Ўлимидан сўнг унга «Қизил Юлдуз» ордени берилган. Стендда гўё қон билан битилгандек қизил сиёҳда ёзилган қасамёд бор. Николай Гельман қабри устида мактаб ўқувчилари қабул қилган бу қасамёдда, жумладан шундай дейилади. **«Биз Горький номли 10-мактаб ўқувчилари мактабимизни битириб чиққан Николай Гельман хотираси учун мевали боғ яратамиз, мактабнинг ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси соҳасидаги энг яхши анъаналарини сақлаб, кўпайтирамиз, Коля Гельманнинг онасидан доимий хабар олиб туриб, унга ёрдам кўрсатамиз».** Шу ерда Гельманнинг ўқишни битирганлиги тўғрисидаги гувоҳномаси, бошқа ҳужжатлари, онасига ёзган охирги мактуби, ҳарбий кийимлари қўйилган. Бу стенд олдидан гуллар аримайди. Унинг ёнида марҳумнинг хотирасини эслаб турган ўқувчиларни кўрдик.

Совет Армияси сафида хизмат қилиб интернационал бурчини ўтаб келган Куйбишев номли совхознинг экскаваторчиси Михаил Налимов «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланган. Унинг мактабдошлари Владимир Шабалин, Василий Синягинлар ҳам 20 ёшга етар-етмай «Қизил Юлдуз» ордени, «Жасурлиги учун» медаллари билан тақдирланишган.

Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ҳамда оталар жасоратининг муносиб меросхўрлари бўлган юқоридаги йигитлар намунаси мактаб ўқувчиларига катта таъсир ўтказмоқда. Битирувчиларнинг маълум қисми офицерлик ҳарбий касбини танлашаётганлиги бежиз эмас. Ҳозирги вақтда шу мактабда таълим олган А. Полетаев, А. Сафиулов, В. Луенко, А. Беспалов мамлакатимиз турли шаҳарларидаги олий ҳарбий билим юртларида ўқишни давом эттиришмоқда. Битирувчилардан яна беш киши — Бахтиёр Журинов, Роман Муротов, Андрей Жаваров, Айдар Рустамов, Алексей Абалихинлар ҳарбий билим юртларига киришни орзу қилишмоқда.

Мактабда «Халқ шон-шуҳрати китоби» тутилган. Бу китобга педагогика Советининг қарори билан Улуғ Ватан урушининг актив ветеранлари киритилади. Айни пайтда улар жасоратининг шонли меросхўрлари фамилиялари ҳам китобдан жой олади, албатта.

Ўчмас доғ

◆ Иккинчи жаҳон уруши урушлар ичида энг даҳшатлисидир. Унда 50 миллиондан ортиқ киши ҳалок бўлди. Айниқса Совет Иттифоқи учун фашизм қонли из қолдирди. Улуғ Ватан урушида мамлакатимиз 20 миллион кишидан жудо бўлди. Польша 6 миллионга яқин, югославлар 1,7 миллион, французлар 600 минг, инглизлар 370 минг, американиклар 300 минг кишини йўқотдилар. Фашист Германиясидан 13,6 миллион киши урушда ҳалок бўлди, яраланди, асир олинди ва дом-дараксиз кетди. Италия 500 минг кишисидан ажралди.

◆ Иккинчи жаҳон уруши йилларида Осиёда ҳам кўплаб одамларнинг ёстиғи қуриди. Хитойда ўлган ва ярадор бўлганлар 5 миллион кишига етди. Милитаристик Япония 2,5 миллион одамидан ажралди. Улар асосан ҳарбий хизматчилар эди. Японияда ҳалок бўлган 350 минг граждан аҳолидан 270 мингдан ортиғи Хиросима ва Нагасаки шаҳарлари атом бомбардимонининг қурбонлари эди.

◆ Немис-фашист босқинчилар Ватанимиздаги 1710 шаҳар ва посёлкани, 70 мингдан ортиқ қишлоқни вайронага айлантирдилар. 25 миллионга яқин киши бошпанасиз қолди. Уруш алангаси мамлакатимиз миллий бойлигининг қарийб учдан бирини ўз домига тортди.

43 йилдан сўнг учрашув

Фуад Муқминов уруш хотираларидан сўзларди. 1941 йил июнидаёқ фронтга жўнагани, учувчиликка ўқигани, қисм комиссари бўлгани ҳақида гапириб берди. Шахсан ўзи қатнашган жуда кўп жанговар учишлар ҳақида ҳикоя қилди. Жангларда у 32 жойидан ярадор бўлган. Ҳаммадан ҳам Керчни озод қилишдаги хотиралари сира ёдидан чиқмайди. 1943 йил у ана шу шаҳарда фашистларнинг мислсиз ваҳшийликларини ўз кўзи билан кўрган. Душман бу ерда 7 минг кишини тириклайин отиб ташлаган. Бу оилаларда коммунистлар, ҳарбий комиссарлар бор эди. Шаҳар озод этилиб, марҳумларни қидириб топиб дафн этиш ҳаракатида бўлган қариндош-уруғлар, оила аъзоларининг кўз ёшлари, нола ва фарёди ҳали-ҳали кўз ўнгидан кетмайди, қулоқлари остида эшитиб тургандек бўлади.

Лектор ҳикоясини тугатар-тугатмас залда ўтирганлар орасидан кўз ойнакли, тўладан келган бир аёл ҳаяжон билан ўрнидан турди.

— Қуролдошимни топдим, — дея Муқминовнинг қучоғига ташланди у.

Асли Красноярск ўлкасининг Дудинка қишлоғидан бўлган Ирина Ивановна Крупинина Кавказни озод қилишда Ф. Муқминов билан бирга бўлган экан. Медицина хизмати старшинаси ўша жанг кезлари 600 дан ортиқ беморни бомба ва ўқлар ёмғири остидан олиб чиққан. Жанговар хизматлари эвазига «Жасурлиги учун», «Кавказ мудофааси учун» ва бошқа медаллар билан тақдирланган. Қуролдошлар Керч яқинидаги Войково металлургия заводи территориясида бўлган жанглар ҳақида эслаб кетишди. Алоҳида Приморье армияси икки ветеранининг суҳбати тугамасди. Урушни қаерда якунлашгани, кейинги ҳаётлари ҳақида сўзлаб беришарди. Ирина Ивановна ҳозир оҳангаронлик бўлиб қолган. Бу ерда набирасини тарбиялаб вояга етказмоқда. Ф. Муқминов урушдан кейин ўқигани, кандидатлик диссертациясини ёқлагани Тошкент халқ хўжалиги институтида кўп йиллардан буён ишлаб келаётганини гапириб берди.

— Меҳнат фаолиятим давомида, ҳисоблаб чиқсам, 18 мингга яқин мутахассис тайёрлабман. Уларни республиканинг ҳамма жойида учратиш мумкин. Аммо қуролдошларни топиш қийин. Зотан учувчиларнинг кўплари ғалаба кунигача етиб келолмаган. Бугунги учрашув менга ёшлигимни, йигитлик чоғларимни қайтаргандек бўлди, — дейди собиқ жангчи.

Шу куни оҳангаронликлар билан учрашувда қатнашган истеъфодаги полковник К. Зайнуллин полк ҳарбий комиссари эди. У урушни Берлинда тугатган. Ўзининг лекцияси давомида тингловчиларга фашизм уясида бўлган сўнгги жанглар ҳақида марoқ билан ҳикоя қилиб берди.

— Урушда биз катта қурбонлар бердик, — дейди ҳарбий тарихчи К. Зайнуллин — Йигирма миллиондан ортиқ ватандошимиздан жудо бўлдик. Уларнинг ҳар бири хотирасини бир минутдан сукут сақлаб эсласак бунинг учун 36 йил вақт керак бўлар экан. Урушда 33 хил ёшдаги совет гражданлари Ватан мудофаасига чақирилган. Улар орасида ҳали ҳаётнинг аччиқ-чучугини кўрмаган, ширин орзулари эндигина уйғонаётган ёшлар бор эди. Энг оғир қисмат ҳам ана шу навқирон йигитлар зиммасига тушди. Статистика маълумотларига кўра, 1921 йилда туғилиб армияга чақирилган ҳар юз йигитдан фақат уч нафаригина омон қолиб, урушдан қайтган...

— Бизнинг бугунги сизлар билан учрашувимиз, бугунги дорилмон кунларимиз сабабчиси ўша мангу қаҳрамонлардир. Шахсан мен ўзим улар олдида ҳамон таъзим қилишга тайёрман, — дейди Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, профессор А. Қўқонбоев. — Мен ҳаёт қолишимга шахсан наводкачи Паша Журавлев сабабчи бўлган. Будапешт яқинидаги Замол қишлоғида бизнинг танк колоннамиз кетаётганда душман зарбасини ўзига қаратган ўша танкчи йигитларимиз эди. Улар бизни ва сизни деб қурбон бўлдилар. Ўша мен бошқарган танкка йўл очиб берганлар Ватаннинг энг олий мукофотини олишга лойиқ эди. Уларнинг бу жасоратлари албатта тақдирланиши кераклиги ҳақида яқинда собиқ командиримиз, гвардия генерал-лейтенанти Совет Иттифоқи Қаҳрамони Русяновга хат йўлладим...

Конференция залида.

Ҳар қандай қийинчиликларга кўксини қалқон қилиб Ғалаба кунини яқинлаштирган ватандошларимизга ҳурмат ва эҳтиромимизни бажо келтириб, биз бир дақиқа ҳам шуни ёддан чиқармаймизки, империалистик реакция жаҳон урушининг социал ва халқаро сиёсий якунлари билан сира ҳам келишиб кетиш ниятида эмас. У ўзига хос тарихий реванш олишга, социализм ва бошқа демократик кучлар позицияларини заифлаштиришга уринмоқда, ўз стратегиясининг тиғини аввало СССРга қарши қаратмоқда. Ҳарбий куч ишлатишга уринаётганларнинг энг олдинги сафида Америка милитаризми турибди. АҚШ сиёсати халқаро муносабатларни ҳар қандай йўллар билан чигаллаштиришга қаратилгандир. Шунинг учун ҳам КПСС XXVII съезди юксак даражада ҳушёр туриш, ҳар қандай агрессорга қақшатғич зарба беришга доим шай бўлиш зарурлигини яна бир бор таъкидлаб ўтди.

1941 йилнинг июнь тонготарида шонли қуролли кучларимиз, мард акалар ва оталаримиз гитлерчи босқинчиларининг қўққисдан қилган ҳужуми зарбасига кўкрак тутдилар. Аёвсиз жангларда улар ўз ватанпарварлик ва интернационал бурчларини охиригача бажариб, Ғалаба баҳорини яқинлаштириш учун ҳамма ишларни қилдилар. Уларнинг сўнмас жасоратини совет халқи, қаҳрамон жангчиларимизнинг ҳозирги авлоди муқаддас сақламоқда.

Саҳифа материалларини «Тошкент ҳақиқати» газетасининг махсус мухбири **С. МУСАЕВ**, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениесининг катта референти **Ж. МЎМИНОВ** тайёрлаганлар.

А. Абалян фотолари.

ФАШИСТЛАР ГЕРМАНИЯСИНИНГ СССРГА ХИЕНАТКОРОНА ҲУЖУМИ ВА УЛУҒ ВАТАН УРУШИ БОШЛАНГАНЛИГИНИНГ 45 ЙИЛЛИГИГА

● ОТАХОНЛАР она-Ватан озодлиги йўлида бош қўйган қуролдошлари қабрларига гуллар қўяр эканлар, жангларда мислсиз мардлик кўрсатганларнинг нигоҳи кўзлари ўнгида гавдаланади. Она ҳеч қачон нури дийдасини унутолмайди. Эл учун жон фидо қилган паҳлавонларни эслар экан, уруш жароҳатлаган қалб яраси қайтадан янгиланади.

С. Маҳкамов фотолари.

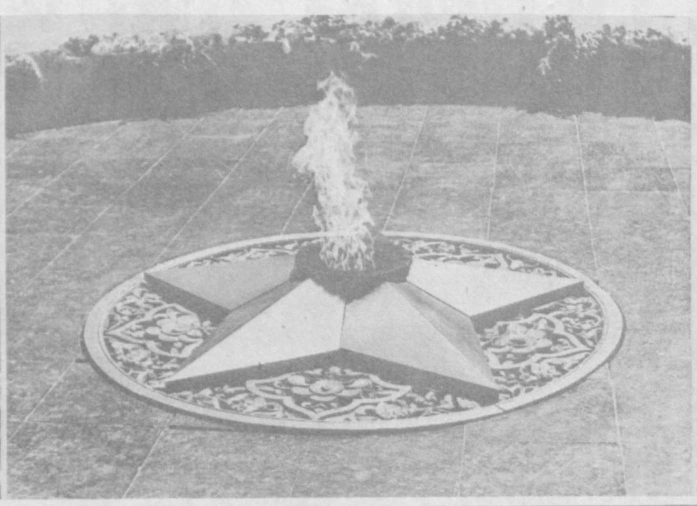

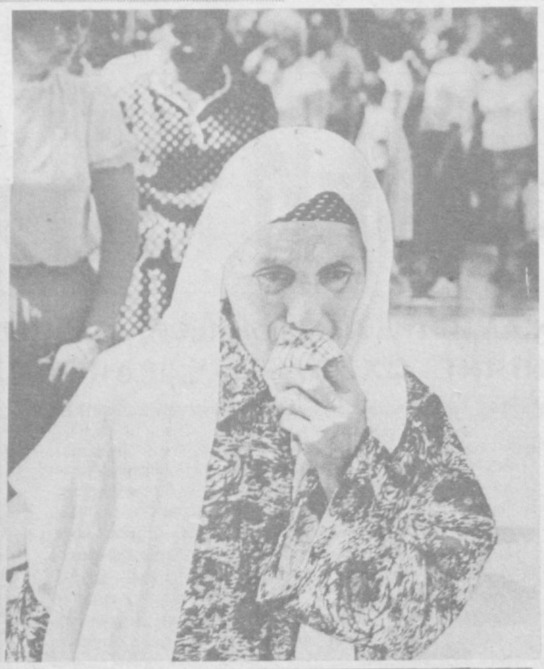

ЖИНОЯТ ВА ЖАЗО

22 июнда фашист германияси Совет Иттифоқига бостириб кирган кунга 45 йил тўлади. Юридик фанлари доктори, профессор Николай Алексеевнинг ушбу мақоласи гитлерчиларнинг уруш йилларидаги жиноятлари ва уларнинг жазоланиши ҳақида ҳикоя қилади.

Гитлерчиларнинг иккинчи жаҳон уруши вақтидаги жиноятлари нацистлар партияси террорчилик практикасининг давоми ва ривожи бўлди. Бу партия Германияда дастлаб ўз ҳукмронлигини ўрнатиш учун жинояткорона воситалар ва усулларни қўлланди. Мамлакатда ҳокимиятни эгаллагач нацистлар ўзлари вужудга келтирган бутун зўравонлик аппаратини сиёсий душманларига қарши қаратдилар. Бу зўравонлик аппарати империя хавфсизлик бош бошқармасининг кенг тарқалган турли хил бўлимлари тармоқлари, гестапо, хавфсизлик хизмати, турли хил СС ҳарбий қисмларидан ташкил топган эди. Минглаб герман коммунистлари, социал демократлари, нацистлар тузумига қарши оппозицияда бўлган бошқа партияларнинг аъзолари концентрация лагерларига қамалдилар ва жисмоний маҳф этилдилар. СССРга қарши уруш бошланиши билан тўрт ҳарбий группа ҳужуми ортидан хавфсизлик полицияси ва СДнинг ходимларидан иборат «айнзацгруппалар» ҳам мамлакат ичига кириб бордилар. Командаларга бўлинган бу группалар босиб олинган территорияларни «номақбул» элементлардан «тозаладилар» ва совет ҳарбий асирларини қириш билан шуғулландилар. Ана шундай жиноятларда бошқа ҳарбий қисмлар, жумладан вермахт ва босқинчилар томонидан вақтинча босиб олинган территорияда тузилган граждан маъмурияти ҳам қатнашди.

Совет Иттифоқи гитлерчилар агрессиясига учраган бошқа мамлакатларга нисбатан ҳаддан ташқари кўп талофат кўрди. Ана шу талофатлар тўғрисидаги маълумотлар қуйидагича: 20 миллион совет граждани ҳалок бўлди; фашист босқинчилари 1710 шаҳар, 70 мингдан ортиқ қишлоқни тўла ёки қисман вайрон қилдилар ва ёндирдилар, 6 миллиондан ортиқ бинони вайрон қилдилар, салкам 25 миллион кишини бошпанасидан маҳрум қилдилар. Совет давлати экономикасига жуда катта зарар етказилди. Гитлерчилар 31 минг 850 саноат корхонасини вайрон қилдилар, уларда салкам 4 миллион киши ишлар эди; 65 минг километр темир йўлини, 4100 станцияни йўқ қилдилар. 40 минг даволаш муассасалари, 84 минг мактаб, 43 минг кутубхонани вайрон қилдилар; 98 минг колхоз, 1876 совхоз, 2800 машина-трактор станциясини вайрон қилдилар ва талон-тарож этдилар.

Вақтинча босиб олинган территорияларда нацистлар ваҳшийлигининг турларидан бири маҳаллий аҳолидан қўл меҳнати сифатида фойдаланиш ва кишиларни ишчи кучи сифатида Германияга оммавий равишда олиб кетиш эди. Гитлерчилар босиб олинган ерларни мустамлакага айлантириш мақсадларида Совет Иттифоқи аҳолисини йўқ қилиш ва бошқа жойга кўчиришга тайёргарлик олиб бордилар, бу ишларни «Ост» бош плани асосида амалга оширмоқчи бўлдилар. Пухта ишлаб чиқилган бу планда маҳаллий аҳолидан «тозаланиши» лозим бўлган территориялар, немис колониячиларининг сони, «германлаштириш» муддатлари ва ҳоказолар белгиланган эди. «Ост» плани ниҳоят Польша ва Совет Иттифоқи территорияларида 120—140 миллион кишини жисмоний йўқ қилишни назарда тутган эди.

СС рейхсфюрери ҳузуридаги бош маъмурий-хўжалик бошқармаси директиваси бўйича 1941 йилнинг декабридан барча концентрация лагерларида («Т—4—13» акция) «нурасо»лардан «тозаланиш» бошланди.

Гаага ва Женевада илгари бўлиб ўтган ҳарбий асирларга муносабат тўғрисидаги халқаро-ҳуқуқ битимларига ҳилоф равишда гитлерчилар асирларга нисбатан ваҳшийларча муносабатда бўлишни олдиндан режалаб қўйган эдилар. 1941 йилнинг июлида «комиссарлар тўғрисида буйруқ» деб номланган буйруқ чиқарилди. Унда комиссарларни зудлик билан ажратиш ва уларни йўқ қилиб ташлаш тавсия этилган эди. СД хавфсизлик полициясининг шефи Гейдрих 1941 йилнинг 17 июлида 8-сонли оператив буйруқ чиқарди. Унда ана шу маҳкама командаларининг ҳарбий асирлар учун лагерларда қандай ҳаракат қилиши, нацист рейхи учун ҳавфли бўлиши мумкин бўлган шахсларни ажратиш ва йўқ қилиш тартиблари белгиланган эди.

Нацист ҳукмронлари жуда оғир жиноятлар қилиб, уларни сир сақлашга интилган эдилар. 1944 йилда, совет қўшинларининг ҳужуми натижасида вермахт барча фронтларда чекинаётган вақтда кўп сонли лагерларда сақланаётган маҳбусларни тирик қолдирмаслик, улар нацист жиноятларининг гувоҳлари бўлмасликлари учун уларни йўқ қилиб ташлаш тавсия этилган эди. Немис босқинчилигининг қурбонлари махсус крематорияларда ёқилган ёки ерга кўмиб ташланган эди. Бундай операцияларни амалга оширишда лагерлар ва турмаларда қамалиб ётган маҳбуслар ишчи сифатида фойдаланилган бўлиб, сўнгра улар «1005» махсус командалари томонидан йўқ қилиб ташланарди.

Босиб олинган Европа мамлакатларида ва Германиянинг ўзида 55 та концентрация лагери ва ўлдириладиган лагерлар, уларнинг 1082 та филиаллари, 7205 та меҳнат лагери, 371 та кишилар тўплаб жўнатиладиган ва транзит лагерлар, 271 та турма, 506 та гетто, 2663 та ҳарбий асирлар лагерлари, 80 та «Тодт» ҳарбий-қурилиш ташкилоти лагерлари бор эди. Ҳаммаси бўлиб 14 минг 33 та пункт бўлиб, уларда Европанинг кўпгина мамлакатларидан бўлган кишилар оғир шароитларда сақланар ва йўқ қилиб ташланарди. Освенцим, Майданек, Треблинка, Маутхаузен, Заксенхаузен, Бухенвальд ва бошқа лагерларда нацистлар кишиларни газ билан заҳарлаш, отиб ташлаш, оч қолдириб оғир меҳнат қилдириш ва бошқа шу каби усуллар билан ҳалок этардилар.

Суд қилинган 12 жиноятчи дорга осиш йўли билан қатл этилишга, 3 жиноятчи умрбод қамоққа, 4 жиноятчи турли муддатларга озодликдан маҳрум этилишга ҳукм қилинди, 3 киши оқланди.

Трибунал устави томонидан тан олинган халқаро ҳуқуқ принциплари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг махсус резолюцияси билан ҳамма тан оладиган ҳуқуқий норма сифатида тасдиқланди, у ҳозирги вақтда ҳам тўла кучида қолмоқда.

1947—1949 йилларда Нюрнбергда кишилар устида ваҳшийларча тажрибалар ўтказган нацист медиклари группаси, нацист юстицияси раҳбарлари, ССнинг бош маъмурий-хўжалик бошқармаси бошлиғи фельдмаршал Лист ва гаровга олинганларни қатл этишда айбдор бўлган бошқа жиноятчилар, Гиммлернинг ирқ ва манзилгоҳлар бошқармаси раҳбарлари, нацист дипломатлари группаси ва ҳарбий жиноятлар қилган гитлер генераллари группаси ҳамда бошқа ҳарбий жиноятчилар устидан суд жараёни бўлиб ўтди. Судга берилган 177 кишидан 142 киши трибуналлар томонидан қамоққа ҳукм қилинди.

Нюрнбергдаги суд жараёнида таъкидланганидек, «учинчи рейх идеологияси ҳуқуқлар, қонунчиликлар руҳи билан ҳеч вақт суғорилмаган. Учинчи рейх қонунлар бўлган вақтда бўла олмайди, қонун эса учунчи рейхда бўла олмайди».

Бироқ 50-йилларда социализм мамлакатларига қарши «совуқ уруш» бошланиши билан Америка трибуналлари томонидан қамалган барча нацист жиноятчилар турмалардан чиқариб юборилди. АҚШ ҳукмдорлари собиқ юксак лавозимли нацистлардан, уларнинг антикоммунистик фаолияти тажрибасидан фойдаланишдан манфаатдор эдилар. Америка ҳукмдорлари томонидан халқаро-ҳуқуқ битимларини ва БМТнинг инсониятга қарши жиноятчиларни жазолаш тўғрисидаги резолюцияларини бузишни намойиш қилаётган АҚШ разведка органларининг нацистлар билан яқин алоқасини яна ва яна кўрсатмоқда. 1976—1982 йилларда Совет Иттифоқи АҚШ юстиция органларига Америкада яшаётган 140 дан ортиқ шахснинг СССР территориясида жуда оғир жиноятлар қилганлигини исбот этувчи ҳужжатларни топширди, бироқ уларнинг фақат 8 тасигина Америка гражданлигидан маҳрум этилди ва бирортаси ҳам СССРга берилмади.

Бошқа мамлакатларда ҳам нацист жиноятчилари жиноий жавобгарликка тортилди. Масалан, 1949 йилнинг 8 майидан 1964 йилнинг 1 январигача ғарб давлатларининг судлари 5 мингга яқин кишини суд қилдилар, 4 минг киши бошқа мамлакатларга берилди. Польша судлари 16 минг кишини жазолади, Чехословакия судлари ҳам шунча жиноятчини жазолади. ГДР судлари 12 минг кишини, ГФР судлари эса 6100 кишини жазолади. Бироқ ҳали ҳам ҳамма нацист жиноятчилари ҳақиқий жазо олганларича йўқ. ГФРда бошқа мамлакатлардан фарқли ўлароқ ҳарбий жиноятчиларни жазоловчи қонунлар чиқарилмади ва минглаб кишиларнинг ўлимида айбдор бўлган нацист қотиллари илгари қабул қилинган жиноий кодекс моддалари асосида жиноий жавобгарликка тортилди. Бу моддада бир кишини ўлдирганлиги учун жазолаш назарда тутилган. Бунинг устига 1968 йилнинг 1 октябрида қонуннинг яна бир параграфи ўзгартирилди. Илгари қотиллар бевосита жиноятни ижро этувчи сифатида жазоланиши назарда тутилган бўлса параграф ўзгаргандан сўнг улар қотилликка ёрдам берувчилар сифатида анча юмшоқ жазоланадиган бўлдилар.

Совет Иттифоқи жиноят учун жазо олишнинг реал имкониятларини таъминлабгина қолмади, у инсониятга қарши жиноят учун жавобгарлик тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқишда фаол қатнашди, шу билан бирга жиноятчиларни жавобгарликка тортиш, бу ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ва прогрессив жаҳон жамоатчилигининг империализмнинг жиноятларини текшириш ва қоралаш бўйича тадбирларида қатнашиш билан бу халқаро-ҳуқуқ талабларини практикада изчил амалга оширди.

(АПН).

СПОРТ

ИКИНЧИ ЛИГА

Еттинчи зона пешқадами Фарғонанинг «Нефтяник» командаси «Хива» футболчилари билан учрашиб очколарни бўлашиб олди — 2:2. Ангреннинг «Шахтёр» командаси бу турда ҳам мағлубиятга учради. Ангренликлар сафарда «Вахш» командасига 1:3 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Областимизнинг яна бир командаси — иккинчи ўринда бораётган «Соҳибкор» футболчилари ҳамда «Зарафшон» командаси ўртасидаги учрашув бошқа кунга кўчирилди.

ВЕЛОСПОРТ

Череповецда СССР Халқлари IX спартакиадаси программаси асосида велоспорт мусобақалари ўтказилмоқда. Тўрт босқич якунларига кўра республикамиз вакиллари Н. Семерухина ва И. Ареховалар тўртинчи ва бешинчи ўринларни эгаллаб туришибди.

Команда ҳисобида Ўзбекистон велосипедчилари ҳамон пешқадамлик қилишяпти.

СУВДА СУЗИШ

Киевнинг «Динамо» стадиони сузиш бассейнида СССР чемпионати ва биринчилиги давом этаяпти, стартларда республикамиз вакиллари яхши қатнашмоқдалар. 200 метрга баттерфляй усулида сузишда Д. Паньков биринчи ўринни эгаллаганлигини маълум қилгандик. 100 метрга эркин усулда сузишда В. Мочалов учинчи, 200 метрга чалқанча сузишда С. Заболотнов иккинчи, аёллар ўртасида 100 метрга эркин усулда сузишда И. Тишченко ҳамда 200 метрга баттерфляй усулда сузишда Е. Вавиловалар учинчи бўлишди.

Мусобақалар давом этмоқда.

ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИДА

НИМА, ҚАЧОН, ҚАЕРДА?

Шанба ва якшанба кунлари областимиз шаҳар ва район стадионлари, маданият ва истироҳат боғлари сизларни қуйидаги тадбирларда иштирок этишга таклиф қилади.

Тошкент. Якшанба куни соат 10.00 да «Старт» стадионида Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи-хизматчиларининг сузиш бўйича мусобақалари ўтказилади. Шу куни стадионда Тошкент шаҳар болалар командалари ўртасида Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзининг Марказий Комитети совриини учун «Чарм тўп» ўйинлари бўлиб ўтади.

Акмал Икромов райони. Акмал Икромов номли маданият ва истироҳат боғи сизларни «Биз яшаётган район» анъанавий байрамига таклиф қилади. Унда янги туғилган чақалоқларга гувоҳнома топшириш, кичкинтойларнинг илк қадамлари, олтин ҳамда кумуш тўйларни нишонлаш каби тадбирлар ўтказиш режалаштирилган.

Шунингдек, бу ерда турар-жойлардан фойдаланиш идоралари командаларининг мини-футбол, теннис, қувноқ стартлар мусобақалари ҳам уюштирилади. Байрам якшанба куни соат 17.30 да бошланади.

Куйбишев райони. Улуғ Ватан уруши бошланган куннинг 45 йиллиги муносабати билан Э. Тельман номли маданият ва истироҳат боғида «Бу урушнинг дастлабки кунларида бўлган эди» номли театрлаштирилган кеча бўлади. Кечада Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан истеъфодаги генерал-майор П. Брянцев, Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Эшонқулов, истеъфодаги подполковник И. Аҳмадхўжаев, партия ветерани В. Савельев ва бошқалар ана шу суронли йилларда совет кишиларининг фронт ҳамда фронт ортида кўрсатган жасоратлари ҳақида ҳикоя қилиб берадилар. Район бадиий ҳаваскорлик коллективлари концерт программасини намойиш этишади.

Ангрен. «Узбекшахтострой» тресть спорт комплексида шанба ва якшанба кунлари трест коллективлари ўртасида мини-футбол ҳамда енгил атлетика бўйича трест биринчилиги бўлиб ўтади.

Коммунистик райони. Янгибозор марказий стадионида шанба ва якшанба кунлари район корхона ва муассасалари командалари ўртасида мини-футбол мусобақалари ўтказиш режалаштирилди.

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

(ЯШИЛ ТЕАТРДА)

21 ИЮНЬ СОАТ 20.00 ДА

МУҲИДДИН ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти:
Тамара ЮНУСОВА.
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Шариф СУЛТОНОВ, Хслисхон ҚОДИРОВА.
Лирик хонанда Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ ва бошқалар.
Билетлар сотилмоқда.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
(Яшил театрда)
29 ИЮНЬ СОАТ 20.00 да
МУҲИДДИН ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Лирик хонанда
Фахриддин УМАРОВ
Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Ҳожиакбар ҲАМИДОВ
Билетлар сотилмоқда.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИДА

ҲАР ЯКШАНБА КУНЛАРИ
КЕНГ АССОРТИМЕНТДАГИ САНОАТ ТОВАРЛАРИНИНГ

САВДО ЯРМАРКАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ ХОДИМЛАРИ ЯРМАРКАГА КЕЛУВЧИЛАР ХИЗМАТИДА БЎЛАДИЛАР.
ЯРМАРКАГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!
«ТАШОБЛПОТРЕБСОЮЗ»

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ЎРТА-ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ
15-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986—1987 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртига 8—10-синф ҳажмида маълумотли, 15 ёшдан 20 ёшгача бўлган йигит ва қизлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юрти қуйидаги касблар бўйича малакали ишчилар тайёрлайди: кенг профилдаги тракторчи-машинист, 3 классли тракторчи, слесарь-ремонтчи, экскаватор машинисти, тикувчи-моторист, ошпаз-кулинар, секретарь-машинистка, сотувчи, электр-газ пайвандчи, дурадгор.

Ўқиш муддати—1 йил ва 3 йил.

Билим юртига қабул қилинганлар 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-бош, ётоқхона ва стипендия (10 сўмдан 20 сўмгача) билан таъминланадилар.

Экскаватор машинисти курсига кирганлар учун 70 сўм стипендия берилади.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгараги, ҳар хил спорт секциялари ишлайди.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига конкурссиз кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақида справка, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат, соғлиғи ҳақидаги медицина справкаси, турар жойидан справка, характеристика.

Қабул комиссияси ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача ишлайди.

Адрес: Ўрта-Чирчиқ райони, Ким Пен Хва колхози, 15-ўрта ҳунар-техника билим юрти. Телефон 26-398.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ПБИП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ МАЖЛИСИ

ВАРШАВА, 19 июнь. (ТАСС). ПБИП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Будапештда бўлиб ўтган Кенгашида қатнашган ПХР делегациясининг фаолиятини маъқуллади ва кенгаш қарорларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашини изҳор қилди.

Сиёсий маслаҳат комитети қабул қилган Европада қуролли кучларни ва оддий қуролларни кенг кўламда қисқартириш программаси СССРнинг шу йил 15 январдаги таклифлари билан биргаликда Европа ва бутун дунё халқларини ядро хавфидан ҳалос этиш комплекс программасини ташкил этади. Польша поляк халқининг туб манфаатларига мос келадиган ана шу таклифлар амалга оширилиши учун барча ишларни қилади.

Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мураккаб ва кескин халқаро вазиятга қарамай, ўзининг тинчликни ҳимоя қилишга қаратилган йўлини изчил давом эттиришга азму-қарор берганлигини кўрсатди.

АМЕРИКА ОЛИМЛАРИНИНГ ЧЕРНОБИЛЬ ТЎҒРИСИДАГИ ФИКР-МУЛОҲАЗАЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 19 июнь. (ТАСС). Чикаго университети клиника медицинаси профессори Майкл Маккэлли Чернобиль АЭСдаги авария оқибатларини тугатиш соҳасида Совет Иттифоқи сарфлаётган куч-ғайратларга юксак баҳо берди. У яқинда СССРга қилган сафаридан қайтиб келди.

«Совет маъмурлари, — деди олим Чикагода бўлиб ўтган матбуот конференциясида, — аҳволнинг жиддийлигини тез англаб, фавқулодда зарур чоралар кўра бошладилар. М. Маккэлли саноқли соатларда мамлакатнинг турли томонларидан келган бир гуруҳ медицина ходимлари Москвага — радиоактив нурланган одамларга ёрдам кўрсатувчи махсус қурилмалар ўрнатилган касалхонага жўнатилганлигини айтди.

Маккэлли Чернобиль сабоқлари тўғрисида гапириб, АЭСдан чиққан радиация кўламларини ҳатто биргина ядро ракетаси портлаши натижасида юз берадиган радиация даражаси билан таққослаб бўлмаслигини уқтириб ўтди. Чернобиль сабоғи ҳеч қачон ядро қуролини қўлланиш мумкин эмаслигини кўрсатади, — деди Маккэлли. — Бунга йўл қўйиб бўлмайди.

«Ядро урушининг олдини олиш учун курашувчи жаҳон врачлари» халқаро ҳаракатининг аъзоси Гарвард университетининг профессори Фрэдерик Стэр ўз ҳамкасбини фикрига қўшилади. «Чернобиль аварияси бир нечта атом бомбаси у ёқда турсин агар биттагина атом бомбаси портлайдиган бўлса врачларнинг барча куч-ғайратлари беҳуда кетиши»ни намойиш қилди, — деб уқтиради у «Уолл-стрит-жорнэл» газетасида эълон қилинган мактубида. Ядро уруши инсоният тарихида сўнгги уруш бўлади. Чунки бундай уруш инсониятнинг ўзини қириб ташлайди, деб огоҳлантиради олим.

ХРОНИКА, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

◆ БУЭНОС-АЙРЕС. Чили марказий районлари узра бир неча кундан бери давом этаётган бўрон 12 кишининг ёстиғини қуритди. 30 киши бедарак йўқолди. Тинимсиз ёғаётган ёмғир ва бўронлар натижасида Сантьяго шаҳрининг 40 мингдан кўп аҳолиси бошпанасиз қолди. Камбағаллар яшайдиган районларнинг аҳолиси об-ҳаво ноқулайликларидан бошқаларга қараганда кўпроқ жабр кўрмоқда. Сантьягони икки паллага ажратувчи Мапочо дарёсида сув сатҳи ғоятда кўтарилиб кетди. Йилнинг бошқа фаслларида кичик бир жилғага айланадиган Мапочо ҳайқириб оқиб кўприкларни кўчириб, йўллар ва қирғоқ бўйидаги иморатларни бузиб кетмоқда.

◆ ПАНАМА. АҚШнинг Панама канали районида жойлашган Говард авиабазасида катта авиация фалокати рўй берди. АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг осмонда ёнилғи берадиган КС-135 реактив самолёти қўнаётиб портлаб кетди. Пентагон жанубий қўмондонлиги вакилларининг (АҚШнинг Панамадаги ҳарбий базалари шу қўмондонлик ихтиёрида) хабар қилишларича, экипажнинг тўрттала аъзоси ҳалок бўлган.

◆ ЛОНДОН. Англия ҳарбий-ҳаво кучларининг «Торнадо» қирувчи самолёти Элан Вэллей районидаги (Уэльс) машқ учиши чоғида фалокатга йўлиқиб мажақланди. Пресс Ассошиэйшн агентлигининг хабар беришича самолёт экипажининг икки аъзоси ҳалок бўлган. Фалокатнинг сабаблари текширилмоқда.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Американинг Аризона штатидаги Гранд-Канъон районида сайёҳлар билан тўлган вертолёт ва икки моторли самолёт ҳавода бир-бири билан тўқнашиб қулаб тушди. Иккала машина ичида бўлган пассажирлар билан экипаж аъзоларининг ҳаммаси — йигирма олти киши нобуд бўлди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ / "Ташкентская правда" /

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

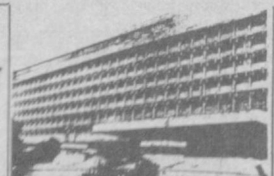

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.

Р. — 16120. Б. 1687. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12